

XXII. Raittiuslautakunta.

Raittiuslautakunnan vuodelta 1928 antama kertomus oli seuraavansisältöinen:

Lautakunnan kokoonpano ja toimihenkilöt. Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna osastonjohtaja W. Englund, kamreeri R. E. Heikel, muurari O. W. Paananen ja lehtori K. U. Suomela sekä toimittaja V. A. Vuorio tammi-kuun 25 p:ään, jolloin hän omasta pyynnöstään vapautettiin tehtävästään ja hänen sijaansa tuli toimittaja R. Parviainen. Varajäseniä olivat johtaja J. Herajärvi ja kansakoulunopettajatar O. Oinola.

Lautakunnan puheenjohtajana toimi lehtori Suomela ja varapuheenjohtajana muurari Paananen. Lautakunnalle osoitetut laskut hyväksyi puheenjohtaja sekä hänen ollessaan estettynä varapuheenjohtaja. Lautakunnan kaupunginvaltuuston valitsema sihteeri oli toimittaja K. A. Loikkanen. Raittiusvalvojina toimivat J. E. Leivo, F. F. Nyström ja R. R. Nyholm.

Lautakunta kokoontui vuoden varrella 25 kertaa ja näissä kokouksissa pidettyjen pöytäkirjojen pykäläluku oli 237.

Raittiuslautakunnan toimintaohjeena oli alkupuolella vuotta valtioneuvoston heinäkuun 7 p:nä 1922 antama päätös raittiuslautakuntain, raittiuspoliisien sekä muiden kunnallisten raittiudenvalvojain toiminnasta ja vuoden loppupuolella valtioneuvoston kesäkuun 18 p:nä 1928 antama päätös raittiuslautakunnista ja -poliiseista.

Valistustoiminta. Edellämainitun ohjesääntönsä 4 §:n 1 kohdan mukaan raittiuslautakunnan tehtävänä on valistustoimintaa järjestämällä edistää raittiutta. Tällaista raittiusvalistustoimintaa raittiuslautakunta kertomusvuoden kuluessa harjoitti lukuisin eri tavoin sekä lasten että nuorison ja aikuisten keskuudessa.

Raittiusopetus. Huomattavin toimenpide lasten raittiustyön hyväksi oli valmistekirjasten jakaminen Suomen opettajain raittiusliiton järjestämiin lasten raittiuskirjoituskilpailuihin pääkaupungin suomenkielisissä kansakouluissa osaaottaville oppilaille. Lautakunta hankki valmistekirjaset 1,756:lle yläkoulun ja 1,236:lle alakoulun oppilaalle. Kilpailuihin otti osaa kaikkiaan 2,841 oppilasta 82 opettajan johdolla, ja näille oppilaille annettiin todistus osanotostaan kilpailuihin ja n. 10 %:lle tämän lisäksi kirjallisuuspalkintoja. Näiden kilpailujen raittiusvalistuksellinen arvo on mitä suurin, sillä niiden kautta voidaan vaikuttaa sellaisiin koteihin, joihin raittiusvalistusta ei voisi muuten levittää.

Edelläesitetyn lisäksi lautakunnan toimesta levitettiin raittiusjulkaisuja niin suomen- kuin ruotsinkielisiin kansakouluihin, lähinnä opettajia varten. Erinäisiä lasten raittiusilaisuuksia avustettiin taloudellisesti.

Varhaisnuorison keskuudessa tehtävää raittiustyötä lautakunta edisti levittämällä kaikille pääkaupungin ylioppilaskokelaille Suomen opiskelevan nuorison raittiusliiton äänenkannattajaa Pohjantähteä, joka on toimitettu erikoisesti oppikoulunuorisoa silmälläpitäen. Tämän toimenpiteen ansiota osittain lienee, että raittiustyö oppikoulunuorison keskuudessa on viime aikoina alkanut osoittaa elpymisen merkkejä. Samoin on Ylioppilaiden raittiusyhdistys saanut nykyjään huomattavasti enemmän kuin ennen jäseniä pääkaupungista.

Kaikille oppikouluille levitettiin lautakunnan toimesta raittiusjulkaisuja.

Raittiustyötä aikuisten keskuudessa lautakunta suoritti pääasiassa tuke- malla eri järjestöjen toimeenpanemia suurempia raittiustilaisuuksia. Erikoisesti on mainittava raittiusviikon vieton järjestäminen, jossa lautakunnalla oli johtava asema. Pääkaupungin raittius- y. m. järjestöjen edustajien avustamana lautakunta suunnitteli yksityiskohtaisesti viikon vieton paikkakunnalla. Eri järjestöjä kehoitettiin toimeenpanemaan raittiustilaisuuksia viikon ku- luessa ja papistolle lähetettiin pyyntö kosketella raittiusasiaa saarnoissaan. Raittiusviikon mainostauluja asetettiin viikon ajaksi raittiovaunuihin ja yleisölle jaettiin viikon ohjelmalehtisiä. Lisäksi lautakunta järjesti edellämait- tujen edustajain avustamana kaksi raittiusviikon alkajaisjuhlaa, joista toisen ohjelma radioitiin. Kaiken kaikkiaan pidettiin raittiusviikolla eri järjestöjen toimesta lähes 60 raittiustilaisuutta.

Raittiusjulkaisuja levitettiin lautakunnan toimesta kaikille poliisiasemille, yömajoihin, ylioppilasjärjestöihin y. m.

Lautakunnalla olevia varjokuvasarjoja ovat eri järjestöt lainanneet lukuisasti.

Lautakunnan toimesta tai avustamana pidettiin kaikkiaan 20 esitelmiä.

Kieltolain noudattamisen valvonta. Käytännöllinen kieltolainvalvontatyö oli, kuten aikaisemminkin, pääasiassa lautakunnan alaisten raittiudenvalvojien tehtävänä. Lautakunnan toimesta takavarikoitiin vuoden varrella 9,506 litraa ja 516 pulloa väkijuomia. Sitäpaitsi takavarikoitiin 9 autoa, 2 moottorivenettä, 2 hevosta ja 1 soutuvene. Syytteeseen kieltolakirikoksista asetettiin yhteensä 333 henkilöä. Raittiudenvalvojain toimintaa helpotti suuresti se, että maa- herra syyskuun 13 p:nä 1928 myönsi heille raittiuspoliisioikeudet.

Raittiudenvalvojat esittivät päivittäin yksityiskohtaisen selonteon toi- minnastaan, pitivät tilastoa ilmisaamistaan rikoksista, ja takavarikoimistaan väkijuomista sekä työskentelivät muullakin tavalla lautakunnan hyväksi.

Raittiustodistusten anto. Kaupungin poliisiviranomaisten pyynnöstä lautakunta antoi raittiustodistuksia autonajolupaa pääkaupungissa anoville henkilöille. Tämä tehtävä lisäsi runsaasti lautakunnan työtä, sillä jokaisen todistuksen anojan suhteen oli tehtävä joukko tiedusteluja, hoidettava kortti- luetteloja j. n. e. Kertomusvuoden kuluessa lautakunta antoi raittiustodistuksia kaikkiaan 2,209 henkilölle ja epäsi tällaisen todistuksen 304 henkilöltä.

Yhteistoiminta poliisiviranomaisten kanssa. Lautakunta oli kertomus- vuoden kuluessa läheisessä yhteistoiminnassa poliisiviranomaisten kanssa kieltolainvalvontaa koskevissa asioissa. Yhteisiä neuvottelukokouksia pidet- tiin poliisiviranomaisten kanssa kahdesti. Lautakunnan raittiudenvalvojat olivat myöskin yhteistoiminnassa poliisilaitoksen kieltolakikomennuskunnan kanssa.

Muut asiat. Kertomusvuoden kuluessa antoi raittiuslautakunta maistraa- tille lausuntonsa 207 kahvila-, ruokala-, ravintola- tai matkailijakotiliikettä koskevasta anomuksesta. Sitäpaitsi antoi lautakunta vuoden kuluessa jou- kon lausuntoja ja selostuksia erilaisille kaupungin virastoille. Tietoja alaansa

kuuluvista asioista lautakunta joutui antamaan useille valtion virastoille, raittiusjärjestöille y. m.

Kertomusvuoden kuluessa lautakunta antoi kaupunginvaltuustolle selonteon siitä, millä tavalla Helsingin raittiusseura, Raittiusyhdistys Riento ja Alkoholistiparantola Turva olivat käyttäneet yleishyödyllisten laitosten ja yritysten avustusrahaa vuodeksi 1927 saamansa avustuksen. Valtuuston päätöksen perusteella lautakunta valvoi kertomusvuoden kuluessa mainituille järjestöille vuodeksi 1928 myönnettyjen avustusten käyttöä.

Raittiuslautakunta oli kertomusvuoden kuluessa edustettuna ruotsalaisen raittiusyhdistys Balderin 15-vuotisjuhlassa, Sosialidemokraattisen raittiusliiton Helsingin aluejärjestön perustamistilaisuudessa, Raittiusyhdistys Koiton 45-vuotisjuhlassa sekä raittiuslautakuntain yleisessä neuvottelukokouksessa.

Lautakunnan toimisto sijaitsi edelleen talossa n:o 4 Helenankadun varrella. Toimisto lähetti kertomusvuoden kuluessa yhteensä 3,130 kirjelmää ja hoiti kaikki muut lautakunnan käytännölliset tehtävät. Toimisto oli avoinna yleisölle klo 10—12 ja klo 18—20 joka arkipäivä.